

2. Бех І.Д. Виховання особистості. У 2 кн. Кн.2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади: Навчально-методичний посібник. – К.: Либідь, 2003. – 344с.
3. Здравомыслов А.Г. Потребности, интересы, ценности. – М.: Политиздат, 1986. -223с.
4. Лернер И.Я. Дидактические основы методов обучения. – М.: Педагогика, 1981. – 186с.
5. Сейтешев А.П. Пути воспитания профессиональной направленности учащихся и молодых рабочих. – М., 1974. – С.79-87.

Л.Л.Олексієнко

ВИКОРИСТАННЯ ТВОРЧОЇ РОБОТИ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЗНАНЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

В статье рассмотрены проблемы использования творческой работы студентов на занятиях по английскому языку в высшей школе, как способа повышения качества знаний будущих специалистов.

In article problems of use of creative work of students on employment on English language in the higher school, as the way of quality of knowledge are considered.

Проблема формування творчої особистості хвилювала за всіх часів як вітчизняних, так і закордонних педагогів. Креативний процес, креативна особистість досліджувалася в роботах: Дж.Гілфорда, В.Сміта, К.Тейлора, Е.Торренса; креативна інтерактивність вивчалася К.Трошиною. Про можливість використання асоціативного мислення як частини креативного процесу говорили Л.Занков, З.Калмикова, Н.Менчинська; сензитивні періоди розвитку креативності визначали О.Матюшкін, В.Кудрявцев, В.Дружинін; складові частини креативного процесу розглядали Я.Пономарів, П.Ленгли, Р.Джонс, С.Мідник і ін.; роль особистісних і професійних якостей у формуванні креативності як показника професіоналізму з'ясували А.Брушлинський, Ю.Гильбух, В.Шадриков, В.Чудновський, Н.Шумакова, О.Шибланова. Положення психології і педагогіки вищої школи, що розкривають закономірності й принципи професійного становлення особистості (Б.Ананьев, Л.Виготський, О.Леонтьев, В.М'ясищев, С.Рубинштейн); взаємозв'язок і взаємозумовленість мислення та навчальної роботи (О.Вербицький, А.Брушлинський,

П.Гальперін, О.Матюшкін, Б.Теплов); структурування гуманітарного знання блоками (Е.Бондаревська, Ю.Куницька, О.Орлов и др.); професіоналізм суб'єкта як поліструктурну, полипредметну, полифункціональну динамічну систему (О.Анисимов, М.Гришина, Н.Масюкова, Г.Щедровицький); співвідношення між нормативно заданим і, що твориться творчо в діяльності майбутнього фахівця (В.Андрєєв, Ю.Кулюткін, А.Маркова, Л.Мітіна, Г.Сухобська, С.Сисоєва, А.Фонарьов і ін.); розвиток особистості з її ініціативи, здатність до креативної діяльності й спілкування, перетворенню продукту навчальної діяльності (Д.Богоявленська, М.Громкова, И.Загвязинський, И.Капунович, Е.Климов і ін.); співвідношення нормативного й креативного в діяльності майбутнього фахівця (Н.Кухарев, С.Пиняєва, В.Решетько й ін.).

Використано теоретичні положення про закономірності формування особистості, креативного підходу до освітнього процесу, забезпечення якості навчальної діяльності (А.Бойко, І.Гоноболін, Л.Кондрашова, О.Мороз, В.Сластенін, Р.Хмелюк та ін.).

У дослідженнях не акцентується увага на тому, що проектування й конструювання досвіду менеджера неможливо без певного рівня розвитку креативності, що виступає підставою професійної позиції й творчого стилю його діяльності.

Ціль нашої статті полягала в тому, щоб експериментальним шляхом перевірити вплив творчої роботи на якість знань майбутніх фахівців. Ми виходили з того, що включення студентів у систематичну креативну діяльність позитивно впливає на активність і самостійність, адекватну самооцінку навчальних досягнень і розвиток їх креативних здатностей.

Правильний підбір творчих завдань підвищує якість знань студентів на заняттях з англійської мови.

З метою вивчення того, наскільки готові студенти до креативної навчальної діяльності, нами була проведена тематична контрольна робота, яка включала в себе елементи показу креативного здобування знань. Аналіз робіт студентів дозволив нам розподілити на групи, які відповідають визначенню креативності студентів.

Високий рівень – студенти вміють порівнювати процеси, явища, вміють встановити причинно-наслідкові зв'язки, мають високий рівень написання доповідей, рефератів, складання самостійно діалогів.

Середній рівень – достатньо вміє використовувати літературу, більш репродуктивно, а не творчо працювати, є складності з

формуванням понять, або неправильне користування додатковою літературою.

Низький рівень – характеризується тим, що студент виявляє невміння працювати з додатковою літературою, або ж зовсім не вміє її використовувати, знання за шаблоном, елементарне уявлення про творчу роботу.

По результатах творчої роботи студентів складена таблиця “Рівні креативності студентів”.

Таблиця 1

Рівні креативності студентів

Рівні	Група – 1	Група - 2
високий	28	22
середній	41,7	35,6
низький	30,3	42,4

Аналізуючи результати таблиці, можна зробити висновок, що високий процент студентів мають низький рівень креативності (см. табл. 1 в гр. 1 – низький рівень креативності – 30,3%; відповідно в гр. 2 – 42,4%). Це говорить про те, що творча робота студентів поставлена не на належному, досить низькому рівні. Тобто викладачі англійської мови не повною мірою використовують види творчої роботи. Найбільш частіше використовуються такі види роботи: робота з підручником, читання тексту, виконання вправ.

При вивченні англійської мови використання творчих завдань забезпечує поглиблене вивчення навчального предмету, використання додаткових джерел. Творчі завдання використовувались з метою активізації пізнавальної діяльності студентів, розвитку творчих здібностей їх. Зібрані нами факти говорять про те, що недооцінка використання правильно підібраних творчих завдань на заняттях з англійської мови значною мірою знижує інтерес до навчання, негативно впливає на якість знань студентів.

Керування розумовою діяльністю студентів передбачало:

– структурування навчальної інформації у взаємозв'язку з раніше засвоєними знаннями створювало основу не тільки для пояснення

нового матеріалу, але й для формулювання власних висновків, суджень і узагальнень по досліджуваній темі;

- постановку проблемних питань із метою активізації потреби студентів у мовній іншомовній діяльності;
- індивідуальна оцінка знань і вмінь із метою розвитку їхньої освітньої траєкторії й демонстрації навчальних досягнень.

На заняттях з іноземної мови багато уваги приділялося формуванню вміння працювати з різними джерелами інформації й самостійної її обробки, використання в рішенні навчальних завдань.

У зв'язку із цим ставилися й вирішувалися наступні завдання:

- конкретизація цілей навчальної діяльності й орієнтація студентів на креативне рішення пізнавальних завдань;
- усвідомлення мотивації навчальної діяльності;
- подолання труднощів за допомогою конкретизації власних фізичних і психічних сил на досягненні прогнозованих цілей;
- відповідальність за вибір завдання, спосіб його рішення й отримані результати;
- чіткість виконання навчальних завдань і оцінка власних навчальних досягнень.

В експериментальній програмі ми виходили з принципу індивідуалізації, який грає особливу роль в процесі навчання. Виховання активної всебічно розвиненої особистості, володіння комунікативною функцією іноземної мови потребує врахування індивідуальних особливостей студента: які його природні дані, що він знає і вміє, до чого в нього проявляється інтерес. Індивідуалізація в навчанні можлива лише завдяки знанням студентів викладачем. У навчальній роботі позиція студентів різна: одним подобається спілкуватися, вони легко входять у контакт. Іншим подобається висловлювати власні думки. Одні потребують великої уваги та управління їхніми діями, інші – поступового та плавного управління, існують й такі, що віддають перевагу вибору способу навчання. Тому і завдання при вивченні теми повинні бути індивідуально підібраними. Зміст розділу включає в себе елементи, що відбиваються в таблиці 2.

В основу формувального експерименту була покладена система занять з теми "Спорт". Ця тема склалася з десяти занять. Були застосовані різні форми проведення, такі як: заняття-бесіда, заняття-гра, заняття-заочна екскурсія, заняття-захист доповіді, заняття-диспут, заняття-рольова гра, заняття-засвоєння нових знань, заняття-презентація, заняття-конференція. Дослідно-експериментальна робота показала, що у

тудентів збільшився інтерес до предмету, вони активно брали участь у бесідах, заняттях-іграх, диспутах та “заочних екскурсіях”.

Таблиця 2

**Дослідно-експериментальна програма по впровадженню
креативного індивідуального підходу
Система занять з теми “Спорт”**

№ п/п	Тема заняття	Форма проведення	Завдання для креативної роботи
1.	Спорт – це важливо.	Бесіда.	Питання : 1. Why is people need to do physical exercises? 2. How do you have to exercise? 3. Why is sport good for your heart? 4. Do you do any physical exercises? 5. Is there a gym near your house?
2.	Зимові види спорту	Гра.	Роздаються картки із завданнями лексичного напрямку. Чия команда швидше виконає завдання?
3.	Літні види спорту	Гра.	Завдання з урахуванням індивідуальних особливостей; письмові та усні відповіді.
4.	Олімпійські ігри.	Прес-конференція	Питання: 1. When were the first Olympic Games held? 2. Do you know when our athletes were sent to the Olympic Games for the first time?
5.	Спорт в США.	Захист доповіді.	Питання:

№ п/п	Тема заняття	Форма проведення	Завдання для креативної роботи
		Засвоєння нових знань.	1. Are the Americans interested in sport? 2. Are there sports teams in high school? 3. Do professional athletes become national heroes? 4. What are the most popular sports in USA?
6.	Спорт у Великій Британії.	Захист доповіді. Засвоєння нових знань.	Питання: 1. What sports do you associate with Britain? 2. Give some examples of individual and team sports? 3. What is the most popular sporting activity in Britain among: a). the working class? b). the upper class
7.	Відомі футбольні клуби у Великій Британії та Україні	Захист доповіді.	Питання: 1. What sport clubs do you know? 2. What famous members do you know? 3. What is your favorite clubs?
8.	Відомі хокейні клуби у США, Росії та Україні.	Прес-конференція.	Питання: 1. Name the famous hockey clubs. 2. What is your favorite club?
9.	Видатні спортсмени світу.	Рольова гра.	Розбити клас на групи, підготувати доповідь у кожній

№ п/п	Тема заняття	Форма проведення	Завдання для креативної роботи
			групі про кар'єру одного з видатних спортсменів світу.
10.	Мій улюблений вид спорту.	Доповідь.	Читання доповідей та обговорення їх.

Завдання мали різний рівень складності від простих до складних з урахуванням індивідуальних особливостей студентів. Ми виходили з того, що на цьому етапі досвідного навчання важливо забезпечити умови для педагогічної взаємодії, співробітництва й співтворчості в системі відносин викладач-студенти, емоційне включення в обговорення навчальних проблем, моделюванні проблемних комунікативних ситуацій, які виступають пусковим механізмом у комунікативному процесі. Для відпрацювання рефлексивної позиції майбутніх фахівців використалося групове обговорення. Наприклад, студентам пропонувалася проблема для групового обговорення "Труднощів в оволодінні іншомовною комунікацією". Вибір групової дискусії як форма обговорення передбачав перехід від позиції не присутності в групі до позначення своєї позиції й включеності в групове обговорення. Ця форма обговорення містить у собі звертання до іншого (і до себе самому як іншому), порівняння різних позицій на основі їхнього розуміння й оцінки відповідно до предмета аналізу. Групове обговорення носить етапний характер.

Проведене дослідження показало, що використання творчої роботи значно збільшило інтерес до вивчення англійської мови. Використання творчих завдань на заняттях та врахування особистісних можливостей студентів сприяє підвищенню якості знань студентів з англійської мови. Творча робота на занятті за умови належної її організації й повсякденного проведення не тільки справляє позитивний вплив на якість знань студентів і формування у них умінь та навичок навчальної праці, а й допомагає виховувати відповідальне ставлення до навчальних занять.

Література

1. Клименко В.В. Психологія творчості. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 480с.
2. Лічкевич В. Speak on the job! An english textbook for intermediate students // Спілкуйся на професійні теми. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2001. – 128с.

3. *Sail in English*. Навчально-методичний посібник для студентів філологічних факультетів / Укл.: Денисова Юлія, Роман Романа – Тернопіль: Підручники і посібники, 2001. – 80 с.
4. *Topics and Vocabulary*. Теми та словник. Навчально-методичний посібник. / Я.О.Маслюк – Тернопіль: “АМБЕР”, 1997. – 144с.

В.М.Марків

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ З ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

В предлагаемой статье рассматриваются эффективные условия практической подготовки и становления творческой личности будущего педагога, а сегодня студента педагогического факультета.

In the article under consideration the effective conditions of the practical training and developing of creative personality of future teachers who are present students of the pedagogical department are considered by the author.

Україна зробила свій вибір, вступивши в Європейський освітнянський простір. Процеси реформування, що відбуваються в соціально-економічних напрямках, вимагають кардинальних змін і в процесі освіти. Визначальною складовою цього процесу зобов'язані стати педагогічна кадри. Сучасний зміст освіти охоплює не лише знання, а й способи практичної діяльності, творчий досвід, ціннісні орієнтації особистості. Дошкільна освіта визначена обов'язковою первинною складовою частиною освіти в Україні (ст. 4 Закону “Про дошкільну освіту”).

Отже, підготовка педагогічних кадрів відповідного напрямку вимагає особливої державної уваги в освітній політиці.

Зрозуміло, що однією з форм організації саме фахової підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів є педагогічна практика, тому виникає потреба у перегляді її видів та змісту у відповідності до завдань ступеневої підготовки та галузевих стандартів вищої освіти.

Отже, практична підготовка студентів педагогічного факультету (спеціальність “Дошкільне виховання”) є актуальною для наукового дослідження та методичного забезпечення всіх видів навчально-професійної діяльності у ВНЗ.